

Opdracht aan MEE in traject 4

Eindrapportage 4^e deeltraject: migrantengezinnen ondersteunen waarvan de kinderen LVB/GGZ problematiek hebben.

Onderdeel van Projectplan voor Rotterdam (Subsidie EIF)
Aanpak LVB-GGZ problematiek bij migrantenjeugd

Datum	28 juli 2015
Opdrachtgever	H.J. van der Weg
Opdrachtnemer	MEE Rotterdam Rijnmond, Helen van Dijk
Status	Vastgesteld
Versie	1.0
Telefoon	010-282 11 11

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2.
2. Het proces	2.
3. Resultaat 1	3.
4. Resultaat 2	5.
5. Resultaat 3	6.
6. Resultaat 4	7.
7. De verantwoording	10.
7.1. De urenverantwoording	
7.2 Monitoring van de voortgang	
7.3 De onderbouwing van het project	
8. Samenvatting van de conclusies en aanbevelingen	11.

1. Inleiding

Deze eindrapportage richt zich op het vierde deeltraject: migrantengezinnen ondersteunen waarvan de kinderen LVB/GGZ problematiek hebben.

Doel

Het doel is migrantengezinnen met LVB kinderen tijdig te signaleren en de juiste hulp te bieden vanuit het wijkteam. Dit doen we door de expertise van MEE in te zetten bij ondersteuning van migrantengezinnen in de wijkteams zodat de andere professionals die werkzaam zijn in de wijkteams vroegtijdig signaleren en de juiste hulp bieden.

MEE realiseert dit door:

- Gerichte dienstverlening te bieden aan migrantengezinnen waar sprake is van LVB bij kind of ouders;
- het borgen van kennis door 'learning on the job' te organiseren (traject 4).

De doelgroep van het Europees Integratiefonds is als volgt omschreven:

Tot de doelgroep van het Europees Integratiefonds behoren:

- Onderdanen van derde landen, die niet de Nederlandse nationaliteit of de nationaliteit van een andere EU-lidstaat bezitten in de zin van artikel 17, lid 1 van het EU-verdrag, en die in het bezit zijn van of in aanmerking komen voor een geldige verblijfsvergunning in Nederland. In beginsel gaat het om onderdanen van een derde land die zich al op het grondgebied van de lidstaat bevinden.
- Personen die de status van vluchteling hebben (artikel 29, lid 1 onder a Vw), in het bezit zijn van een verblijfstitel op andere gronden van internationale bescherming (artikel 29, lid 1 onder b Vw) en asielzoekers vallen buiten de doelgroep. Zij vallen als doelgroep onder het Europees Vluchtelingenfonds (EVF).

De wijkteams die deelnemen aan het project zijn:

- Wijkteam Beverwaard (MEE consulent Josette van der Eijk-van Splunter).
- Wijkteam Spangen (MEE consulent Nienke Meindersma- van Gulik).
- Wijkteam Feijenoord (MEE consulent Mandy van Winden) .

2. Het proces

In de periode januari 2015 tot en met juni 2015 zijn drie consulenten betrokken geweest bij de ondersteuning van veertien migrantengezinnen waarbij sprake is van een LVB bij kind of ouders.

De focus van deze betrokkenheid lag, naast het bieden van dienstverlening aan gezinnen, op 'learning on the job' van professionals in het wijkteam.

Learning on the job:

De consulent is samen met een andere professional uit het wijkteam betrokken bij de ondersteuning van het gezin waarbij de consulent:

- mee kan gaan op huisbezoek, bijvoorbeeld als er een vermoeden is van LVB of een andere niet zichtbare beperking;
- met de professional een vraagverduidelijking kan doen;
- methodieken over kan dragen aan collega's bijvoorbeeld sociale netwerkstrategieën;
- geconsulteerd kan worden over het bieden van de juiste dienstverlening, de sociale kaart
- bij inzet van eigen netwerk advies kan geven wat draaglast en draagkracht is van een ouder met LVB;
- casuïstiek bespreekt met collega's.

Deze vormen van learning on the job zijn naar inzicht van de consulent ingezet bij de verschillende dienstverleningstrajecten.

Bij aanvang van het project zijn de volgende vier resultaten geformuleerd:

1. in de periode januari t/m juni 2015 zijn twintig trajecten gestart met migrantengezinnen waarbij sprake is van een LVB bij kind of ouders, waaraan een consulent van MEE betrokken is;
 - of door middel van uitvoering van de dienstverlening (in combinatie met Learning on the job);
 - of middels toepassing van het principe van learning on the job, maar niet verantwoordelijk is voor de dienstverlening.
2. bij alle twintig trajecten is sprake van learning on the job;
3. er is zicht op toegevoegde waarde en bereikt resultaat van de inzet van de dienstverlening van MEE binnen de gestarte trajecten;
4. Binnen elk wijkteam wordt binnen een methodiek/ casuïstiek bespreking twee keer aandacht besteed aan casuïstiek betreffende de geformuleerde doelgroep waarbij de consulent een initiërende en inhoudelijk ondersteunende rol heeft.

Aan de hand van de geformuleerde resultaten zal de eindrapportage per resultaat opgebouwd worden. Naast een feitelijke onderbouwing van de wijze waarop en de mate waarin resultaten bereikt zijn, zullen u ook een drietal verhalen worden aangereikt. Deze verhalen vormen een inhoudelijke onderbouwing van de werkzaamheden die onze consulenten hebben verricht, de resultaten die zij hebben behaald en de wijze waarop ze collega's daar in meegenomen hebben.

De eindrapportage zal vervolgens aandacht besteden aan de verantwoording van het project en afsluiten met een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen.

Resultaten	Percentage behaalde resultaat										
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
20 dienstverleningstrajecten met migrantengezinnen gestart											
Bij alle trajecten is learning on the job											
Zicht op toegevoegde waarde en bereikt resultaat van de inzet van de dienstverlening van MEE binnen de gestarte trajecten											
Binnen elk wijkteam wordt binnen een methodiek/ casuïstiek bespreking twee keer aandacht besteed aan casuïstiek betreffende de geformuleerde doelgroep waarbij de consulent een initiërende en inhoudelijk ondersteunende rol heeft											

3. Resultaat 1

In de periode januari t/m juni 2015 zijn twintig trajecten gestart met migrantengezinnen waarbij sprake is van een LVB bij kind of ouders.

Er zijn veertien dienstverleningstrajecten van start gegaan welke zijn aangemerkt als dienstverlenings-trajecten ten behoeve van het project EIF.

Het proces

- Gedurende de looptijd van het project hebben de consulenten van MEE werkzaam in de drie wijkteams Spangen, Beverwaard en Feijenoord alle migranten gezinnen opgepakt waarbij sprake was van een LVB problematiek bij één of meerdere van de gezinsleden.
- Er is draagvlak gecreëerd bij de wijkteamcoördinatoren om er zorg voor te dragen dat de consulenten ook daadwerkelijk bij de aanmelding betrokken zouden geraken.

- Aanvankelijk was de gedachte om te starten in twee wijkteams. Omdat de aanmeldingen in Beverwaard achter bleven is er direct gekozen het project uit te breiden met een derde wijkteam, waarbij gericht is gekeken naar aanwezige doelgroep.
- Van alle aanmeldingen in de drie gekozen wijkteams in de periode van januari tot en met juni behoorden slechts veertien gezinnen tot de doelgroep migranten gezin met LVB problematiek.
- Geen van de veertien dienstverleningstrajecten bleken bij de EIF doelgroep te horen, maar dienen te worden gezien als nauw verwante EIF doelgroep.

De 14 trajecten zijn op casusniveau genummerd om de privacy van de gezinnen te garanderen. Het casusnummer correspondeert met het nummer op de bijgeleverde ondersteuningsplannen, overzicht contactmomenten en ingevulde formats dienstverlening. Op die manier ontstaat er een compleet overzicht per casus.

Het betreft 14 gezinnen: 9 Marokkaanse gezinnen, 1 Kaapverdisch, 1 Pakistaans en 1 Turks gezin.

Analyse

De start van het deeltraject vier van het project EIF heeft vertraging opgelopen doordat de wijkteams in Rotterdam in oprichting waren. In de laatste helft van 2014 en de eerste maanden van 2015 is er in de Gemeente Rotterdam veel dynamiek geweest rondom:

1. het opstarten van de wijkteams;
2. het vormgeven van de werkprocessen in de wijkteams;
3. de aansturing van de wijkteams.

Om learning on the job vorm te kunnen geven is het van belang draagkracht te creëren bij consultants en draagvlak te creëren in het wijkteam. De looptijd januari tot en met juni is te kort gebleken om de doelstelling binnen de dynamiek van de gekozen setting (de wijkteams) te bereiken.

Gezien het karakter van de wijkteams wordt de specifieke en smalle doelgroep EIF vooralsnog niet aangemeld binnen het wijkteam.

De wijkteams Rotterdam zijn zo ingericht dat zij met name aan de slag gaan met meervoudige en complexe problematiek. Aanmeldingen zijn vaak multi problem gezinnen die al sinds langere tijd in beeld zijn bij hulpverlenende instantie. Het wijkteam is geen laagdrempelige voorziening. Burgers kunnen niet rechtstreeks naar het wijkteam.

De doelgroep EIF lijkt waarschijnlijker te vinden te zijn bij CJG en Vraagwijzer, die de toegang zijn tot de wijkteams en een meer preventief en laagdrempelig karakter hebben.

Consultanten van MEE zijn alleen gepositioneerd in de Wijkteams en niet in de Toegang (CJG en Vraagwijzer).

Aanname is dat laagdrempelige organisaties als kerken en vrijwilligersorganisaties de toegang zijn tot deze doelgroep en het wijkteam als gemeentelijk orgaan waar een verwijzing van een andere instantie nodig is te hoogdrempelig is gebleken.

Mogelijk dat het wijkteam ook als hoogdrempelig ervaren kan worden omdat er sprake is van registratie van contacten en er naar een BSN nummer wordt gevraagd. Contact met het wijkteam is niet informeel en "doe je niet zo maar".

Uit een recente analyse van de Gemeente Rotterdam blijkt dat het percentage burgers behorend tot de doelgroep EIF in Rotterdam klein is en zich met name concentreert in de wijken Delfshaven en Charlois. Ervaring leert dat deze doelgroep moeilijk is te bereiken.

Conclusies

Er zijn onvoldoende aanmeldingen conform de (nauw verwante) EIF doelgroep binnen de 3 wijkteams om de doelstelling van 20 dienstverleningstrajecten te behalen.

De EIF-doelgroep is niet in beeld binnen de wijkteams en er wordt nagenoeg geen EIF doelgroep aangemeld binnen de drie wijkteams in Rotterdam.

Deze analyse was op voorhand niet te maken en de conclusies waren op voorhand niet te trekken. Het zijn ervaringen en bevindingen waar we gaande weg het project achter zijn gekomen.

In de bijlage zijn de ondersteuningsplan en een overzicht van de contactmomenten toegevoegd ter onderbouwing van de gestarte dienstverleningstrajecten. De ondersteuningsplannen en de overzichten van de contactmomenten zijn voorzien van een casusnummer.

4. Resultaat 2

Bij alle twintig trajecten is sprake van learning on the job.

Binnen de veertien gestarte dienstverleningstrajecten is in tien gevallen sprake geweest van learning on the job. Bij de overige dienstverleningstraject heeft de consultant zich alleen gericht op de dienstverlening van het gezin.

In de bijlage zijn de formats dienstverlening toegevoegd ter onderbouwing van het learning on the job principe. De formats dienstverlening zijn voorzien van een casusnummer.

Hieronder beschrijft Nienke Meindersma een casus vanuit haar wijkteam Spangen:

A. is een 23-jarige jongeman van Marokkaanse afkomst die samen met zijn broer in de Rotterdamse Wijk Spangen. Zijn ouders wonen in de wijk Oud Mathenesse. Zij zijn geen steunende factor voor hem. A heeft een Licht Verstandelijke Beperking en er is sprake van psychiatrische problematiek in de vorm van angststoornissen en psychose.

A. is verslaafd aan cocaïne, wiet en alcohol.

A is een aantal jaar geleden samen met zijn broer naar Marokko terug gegaan omdat zijn broer van mening was dat het daar beter met hem zou gaan. Dit bleek helaas niet het geval.

A is aangemeld bij het wijkteam door zijn broer omdat hij opgenomen moet worden ter bescherming van zichzelf en derden. Zijn broer heeft geen grip op hem en A glijdt af. Hij is gedetineerd geweest en pleegt misdrijven om aan drugs te komen.

Zijn broer heeft de zorg geuit dat als er niks gebeurt de kans groot is, dat hij zijn broer iets aandoet/neersteekt of dat een ander dat doet op straat. Of dat A. iemand op straat iets aandoet.

Ik heb gesprekken gevoerd met A, zijn broer, Youz (een organisatie die advies en behandeling biedt aan jongeren die vragen hebben of hulp nodig hebben in de omgang met middelengebruik of gok- of gamegedrag), de wijkagent, Stichting Maatwerk, de wijkteamleider, het acute team en de Gemeente. In gezamenlijkheid is geregeld dat hij opgenomen kon worden.

A is weggelopen waardoor dit niet doorgegaan is.

Vanuit vrijwillig kader is het niet mogelijk om actie te ondernemen zonder zijn medewerking.

Vanuit justitieel kader is het noodzakelijk dat er 10 delicten gepleegd worden door hem, voordat kan worden opgenomen in een gedwongen kader.

Ik heb Bouman bemoeizorg ingeschakeld. Verder is hij aangemeld bij de Hoop voor een plek om te wonen en af te kicken.

Vanuit Bouman zijn er meerdere afspraken voor hem gemaakt, zodat opgenomen zou kunnen worden. Ondanks dat dit een voorwaarde was vanuit de rechter, is A niet verschenen op de afspreken. Hierdoor start nu een reclasseringstraject.

Een collega uit het Wijkteam Spangen is met mij mee gelopen in de contacten met A. We hebben samen met A gesproken, waarbij ik heb laten zien hoe je een gesprek kunt voeren zodat A, gezien zijn Licht Verstandelijke Beperking het begrijpt. Verder heb ik uitleg gegeven over de inhoud van een IQ onderzoek is en de wijze waarop je de uitkomsten moet interpreteren. Tijdens het learning on the job zijn er tips gegeven hoe mijn collega het beste kan communiceren met A. De aanpak naar A. was om zeer laagdrempelig en toegankelijk te zijn. En aan te sluiten bij zijn (beperkte) mogelijkheden. Concreet betekent dit bijvoorbeeld samen naar de huisarts gaan voor een doorverwijzing en samen naar de gemeente gaan voor een ID kaart. Kenmerkend voor de manier van werken van een MEE consulent is een mens sensitieve aanpak. Je kijkt goed naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van A. en sluit hier in je manier van werken op aan. Rekening houdend met zijn beperking, zijn culturele achtergrond en zijn mens-zijn.

-Nienke Meindersma-

5. Resultaat 3

Er is zicht op toegevoegde waarde en bereikt resultaat van de inzet van de dienstverlening van MEE binnen de gestarte trajecten.

Uit de analyse van de learning on the job trajecten kan het volgende worden afgeleid:

Binnen de dienstverlening is aandacht voor problemen op verschillende levensgebieden, te weten:

- opvoeden en ontwikkeling;
- leren en werken;
- samenleven en wonen;
- regelgeving en geldzaken.

De MEE consulent betreft actief het informele (nabije gezinsleden) en formele netwerk (school, professionele hulpverleners) van het gezin bij het in kaart brengen van de situaties en het bereiken van de gewenste resultaten.

Indien van toepassing wordt er in alle dienstverleningstrajecten actief contact gelegd met de school waar het kind/ de jongere naar toe ging. Er was veelvuldig contact met de school (minimaal 3 keer, gemiddeld 5 keer per dienstverleningstraject).

Er zijn verschillende vormen van learning on the job toegepast (zie tabel hieronder).

Welke vormen van learning on the job	Hoe vaak
Mee gaan op huisbezoek	8
Ondersteuning bij hulpvraagverduidelijking	7
Ondersteuning bij opstellen van een hulpverleningsplan	3
Methodieken overdragen, te weten Omgaan met LVB, Psychiatrie, methodiek vroeghulp, netwerkversterking, autisme, netwerkanalyse, methodisch handelen, communicatie	7

Consultatie over het bieden van de juiste dienstverlening	7
Kennis sociale kaart	4
Advies bij inzet van eigen netwerk over wat draaglast en draagkracht is van een ouder met LVB	3
Bespreken van casuïstiek	4

In alle learning on the job-trajecten werd een toename van deskundigheid ervaren door de deelnemers. Werkzame elementen in de werkwijze van MEE die van meerwaarde zijn gebleken in de learning on the job trajecten zijn:

- De kennis en expertise van de MEE consulent op het gebied van migranten gezinnen met LVB problematiek.
- De overdracht van kennis over bepaalde methodieken (zie tabel).
- De inzet van hulp op meerdere levensgebieden, waardoor de consulent laagdrempelig is en voorziet in meerdere behoeftes van de klant (en er dus minder hulpverleners betrokken hoeven te worden).
- Het actief betrekken van het informele en formele netwerk van de klant, waardoor verbindingen tot stand worden gebracht en werkzame relaties worden gelegd.
- Het erkennen en verwoorden van en het aansluiten bij de hulpvraag van de gezinnen, waardoor passende hulp geboden kan worden.
- Het op passende wijze in houding, taal en acties aansluiten bij de beleving en het niveau van de klant.
- Vanuit het principe van cliëntondersteuning naast de cliënt staan, handelen in het belang van de cliënt en alle acties gericht op nauwe afstemming met de cliënt.
- De laagdrempelige manier van werken; letterlijk naar de klant toe en met de klant (bijvoorbeeld op pad voor een ID-bewijs).

Conclusie

In alle learning on the job-trajecten werd een toename van deskundigheid ervaren door de deelnemers. De werkzame elementen zijn middels de learning on the job trajecten overgedragen aan collega's in het wijkteam. Hoewel het om een beperkt aantal trajecten gaat, zijn de ervaringen van zowel de MEE consulenten als wel de wijkteamcoördinatoren en de collega's van het wijkteam positief.

Het is een manier van werken die aansluit bij deze tijd. Waarin gestreefd wordt naar generalistisch werken en aan het delen van kennis en ervaring waarde wordt gehecht.

6. Resultaat 4

Binnen elk wijkteam wordt binnen een methodiek/ casuïstiek bespreking 2 keer aandacht besteedt aan casuïstiek betreffende de geformuleerde doelgroep waarbij de consulent een initiërende en inhoudelijk ondersteunende rol heeft.

Het hierboven geformuleerde resultaat is volledig behaald.

Op het gebied van delen van kennis en ervaring hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- In wijkteam Spangen heeft op 8 juni de training LVB/ EIF plaatsgevonden.
- In wijkteam Beverwaard heeft op 23 juni de training LVB/ EIF plaatsgevonden.
- Aanvullend op het projectplan heeft op 11 juni de training LVB/ EIF plaatsgevonden in wijkteam Afrikaanderwijk.

- In wijkteam Feijenoord is op 26 mei aandacht besteed aan de EIF doelgroep in relatie tot de methodiek Vroeghulp.

Verantwoording:

Hiertoe zijn deelnemerslijsten ingevuld en is voor de LVB/EIF training een evaluatie gehouden.

Middels een presentatie heeft Mandy van Winden, consulent van MEE, haar collega's in het wijkteam voorlichting gegeven over de methodiek van Stichting Vroeghulp.

Vroeghulp is een methodiek welke is ingekocht door de gemeente Rotterdam en ingezet kan worden in de wijkteams. De methodiek Vroeghulp is speciaal ontwikkeld voor het jonge kind en zijn of haar ouders. Wanneer ouders, school, peuterspeelzaal of andere betrokkenen zorgen hebben over de ontwikkeling van kinderen tussen de 0 en 6 jaar kan een aanmelding gedaan worden bij Vroeghulp. Het is voor ouders vaak het eerste contact met de hulpverlening.

Vroeghulp is gericht op vroegtijdige preventie. Er wordt getracht in een vroeg stadium de ontwikkeling van het kind in kaart te brengen en zo mogelijk stagnaties op te heffen. In het traject worden ouders en kind uitgenodigd in een multidisciplinair team waarin de hulpvraag van de ouders wordt besproken en ouders een advies krijgen m.b.t. de gestelde hulpvraag. Het is een hele laagdrempelige wijze voor ouders om in contact te komen met hulpverlening.

Ook ouders met LVB problematiek en migranten gezinnen worden aangemeld bij Stichting Vroeghulp. Bij deze twee doelgroepen wordt hetzelfde traject gevolgd als bij andere aanmeldingen, maar zijn een aantal aandachtspunten van belang.

Hieronder zet Mandy haar aandachtspunten op een rij :

- Bij migrantengezinnen en/of LVB problematiek leg je meer uit, herhaal je de procedure/ werkwijze vaker en neem je in het algemeen meer tijd om het traject Vroeghulp te doorlopen.
- Dit betekent ook vaker op huisbezoek om de hulpvraagverduidelijking af te nemen, dan bij andere ouders.
- Bij ga migrantengezinnen en/of LVB problematiek ga ik ook altijd langs om het verslag (hulpvraagverduidelijking) te bespreken. Bij andere ouders stuur ik het bijvoorbeeld op om het akkoord te krijgen.
- Bij alle ouders stuur ik een uitnodiging om ouders en kind uit te nodigen voor het team. Vooral bij migrantengezinnen en/of LVB problematiek is dit van belang om te zorgen dat ze (met het kind) op de juiste tijd op de juiste locatie zijn. Het team kan niet zo makkelijk verplaatst worden, dus het is van belang dat de ouders op tijd zijn. Ik leg ook altijd telefonisch uit waar ze moeten zijn.
- Bij migrantengezinnen en/of LVB problematiek mag er altijd iemand meekomen naar de teambespreking om te helpen met vertalen.
- Bij migrantengezinnen en/of LVB problematiek steun ik hen tijdens de teambespreking door hun verhaal aan te vullen, te helpen met formuleren of te helpen met vragen stellen.
- Bij migrantengezinnen en/of LVB problematiek ga ik na de teambespreking op huisbezoek en herhaal ik met hen het gegeven advies en leg ik in mijn eigen woorden uit wat het advies is.

Tijdens de presentatie heb ik naast de methodiek van Stichting Vroeghulp uitleg gegeven over migrantengezinnen met LVB problematiek. De reden hiervoor is omdat bovenstaande werkwijze de kans op een succesvol traject kan vergroten.

-Mandy van Winden-

In elk wijkteam is in een casuïstiekbespreking aan de hand van een ingebrachte casus aandacht besteed aan een dienstverleningstraject.

Mandy heeft op 17 maart in een casuïstiekbespreking aandacht besteed aan een EIF gerelateerde casus.

Josette heeft op 15 januari in een casuïstiekbespreking aandacht besteed aan een EIF gerelateerde casus. Nienke heeft in een casuïstiekbespreking aandacht besteed aan een EIF gerelateerde casus.

De volgende casus is tijdens een casuïstiek bespreking besproken

Gezinssituatie :

Marokkaans gezin. Vader, moeder en 5 kinderen. Gezin heeft al jarenlang hulpverlening gehad op het gebied van opvoedingsondersteuning, kinderen hebben onder toezicht gestaan. Ouders vermijden de hulpverlening.

In november 2014 wordt een van de zoons M. aangemeld bij MEE (crisisdienst). De crisis consulent legt contact met het gezin en betreft hierbij de consulent van MEE uit het betreffende wijkteam. Samen gaan zij op huisbezoek om een inschatting te maken van de situatie. Tijdens dit huisbezoek is moeder niet aanwezig, maar de oudste dochter wel. Zij vertelt dat haar broer M van 22 jaar al jarenlang het gezin 'terroriseert'. M. heeft een verstandelijke beperking, zit niet op school en heeft geen werk of dagbesteding, Hij ontvangt een Wajong uitkering. M. heeft een omgekeerd dag- en nachtritme waardoor hij overdag slaapt en 's nachts wakker is en op de computer spelletjes speelt. M. scheldt en schreeuwt tegen zijn ouders en broertje en zusjes. Hij bepaalt wat er in het gezin gebeurt en wat niet.

Ouders hebben geen enkele invloed op hem. Hij laat naast verbaal geweld af en toe fysiek geweld zien. Wanneer er bezoek is 'pest' hij deze weg door vervelend gedrag. In de loop der jaren heeft het gezin een patroon ontwikkelt door alles om M. heen te bouwen en hem te ontzien om te voorkomen dat hij boos wordt en er gevaarlijke situaties ontstaan. Omdat M. 's nachts leeft kunnen ouders en kinderen niet rustig slapen omdat ze bang zijn voor zijn gedrag in de nacht. M. komt niet meer buiten.

Hij heeft geen vrienden en netwerk. Ouders schamen zich voor zijn gedrag en nodigen geen familie en burens thuis meer uit. Er rust een groot taboe op zijn gedrag. Het jongere broertje van M. begint zijn gedrag te kopiëren en laat gedragsproblemen zien.

Na het huisbezoek neemt de consulent contact op met de wijkagent en met de betrokken gezinsvoogd in het gezin. Zij geeft aan dat de OTS in diezelfde maand afgesloten gaat worden. Zij is niet op de hoogte van de problemen in het gezin.

De gezinsvoogd en de consulent maken vervolgens meerdere afspraken met ouders voor een nieuw huisbezoek. Afspraken worden echter afgezegd of ze staan voor een dichte deur. Uiteindelijk lukt het pas in begin februari om een afspraak te maken waarbij moeder en dochter aanwezig zijn. De situatie blijkt zeer zorgelijk te zijn. Ouders willen graag dat hij uit huis gaat, maar M. wil dit niet. Na overleg wordt besloten dat de voogd een melding gaat doen bij het Jeugdbeschermingsplein m.b.t. de situatie van de jongste twee minderjarige kinderen.

De consulent maakt in overleg met de gedragsdeskundige een afspraak voor een spoed diagnostisch onderzoek, wat nodig was voor het aanvragen van een indicatie. De consulent maakt met vader de afspraak dat hij meekomt naar het onderzoek. Op de ochtend van het onderzoek belt de consulent naar vader. Hij geeft aan niet mee te kunnen komen en geeft aan dat moeder meegaat. Bij navraag geeft moeder aan dat ze ook nog een andere belangrijke afspraak heeft en niet weet waar ze heen moet gaan. De consulent dringt bij moeder aan om te komen naar het onderzoek en legt het belang hiervan uit. Moeder spreekt gebrekkig Nederlands. Moeder geeft aan dat ze gaat komen. Een kwartier later belt de consulent wederom en geeft moeder weer aan dat ze niet weet naar welke afspraak ze moet komen. Er is niemand anders die met M. mee kan naar het onderzoek. De consulent dringt weer aan om te komen, moeder geeft aan dat gaat proberen om M. mee te krijgen. Wanneer de consulent een kwartier later weer belt is moeder nog steeds thuis en moet M. nog douchen. De tijd begint te dringen. Moeder geeft aan dat ze niet komt omdat ze nog nooit alleen heeft gereisd. Dit doet ze altijd in bijzijn van haar man en ze niet weet hoe het werkt. De consulent neemt een directieve houding aan en zegt moeder dat ze nu meteen moet komen en legt haar telefonisch uit waar ze op moet stappen en uit moet stappen en hoe ze een kaartje kan kopen in de tram. De consulent geeft aan dat ze moeder en M. bij de tramhalte op zal halen. Moeder komt naar de tramhalte en de consulent haalt hen op. 1,5 uur later dan gepland kan het onderzoek toch starten.

Deze doortastende manier van werken is kenmerkend voor de werkwijze van een MEE consulent. De consulent schat in wat nodig is om een gewenste resultaat te bereiken en stemt hier het handelen op af.

Uit het diagnostisch onderzoek wordt duidelijk dat M. een verstandelijke beperking heeft. M. geeft aan in te stemmen met een crisisplaatsing. De consulent en de consulent crisisdienst bij M. voor zijn woning om hem te plaatsen op een crisisplaats. M. wil echter niet mee en verdwijnt boos naar zijn kamer. De plaatsing wordt afgezegd. De volgende dag is de consulent van de crisisdienst met ouders en M. gaan praten en stemt M. in met een plaatsing. Hij tekent ook alle benodigde papieren. De consulent en de consulent crisisdienst komen wederom om M. te plaatsen. M. treuzelt met eten en douchen en is zichtbaar nerveus. Terwijl zijn spullen in de auto gezet worden, is M. ineens weg. De indruk is dat hij is weggelopen. Ouders en zussen gaan in de wijk zoeken, maar kunnen M. niet vinden. De consulent belt naar de crisisplaats om te melden dat ze later zijn. De crisisplaats geeft aan dat een plaatsing niet meer mogelijk is vandaag. Na een half uur komt M. terug.

Hij was, zonder bericht, eten, drinken en sigaretten gaan halen. Hij is boos als hij hoort dat de plaatsing niet meer mogelijk is.

Na overleg met de crisisplaats wordt aangeboden om M. nog één maal de kans te geven om hem te plaatsen. Uiteindelijk wordt M. geplaatst op de crisisplaats. Hij loopt hier echter weg en is om 18.00 uur weer thuis in Rotterdam. Moeder laat hem, tegen de afspraken in, weer binnen. Na intern overleg wordt een nieuwe crisisplaats voor hem gevonden alwaar M. wordt geplaatst.

Dit betreft een woning waar zeer intensieve begeleiding geboden wordt (VIC unit). M. verblijft hier 6 weken en het verloopt redelijk goed.

Conclusie

De MEE consulenten hebben bewust ruimte gepland in de agenda's van het wijkteam om ervaringen te delen en kennis over te dragen.

7. De verantwoording

7.1 De urenverantwoording

Het project is zo opgesteld dat de activiteiten van de consulenten op een zo natuurlijk mogelijke wijze konden worden ingevlochten in het werkproces binnen de drie wijkteams.

Focus lag op de ondersteuning en begeleiding van de professionals in het wijkteam.

De uren die zijn opgevoerd ten behoeve van het project, zijn de uren die zijn besteed aan het principe van learning on the job.

De uren die zijn besteed aan klanten ten behoeve van het project EIF, maar ook vallen onder reguliere dienstverlening zijn niet opgevoerd.

Er zijn dus minder uren gedeclareerd dan er feitelijk aan dienstverleningstrajecten besteed zijn.

Hierdoor is er geen directe koppeling te maken tussen contactmomenten met de klant en gedeclareerde uren op het project EIF.

De urenbriefjes worden rechtstreeks aangeleverd aan het EIF.

7.2 Monitoring van de voortgang

Conform het projectplan hebben op 18 mei een interne en 18 juni een externe tussenevaluatie plaats gevonden.

Op 9 juni heeft de projectleider een terugkoppeling gegeven aan de lokale en landelijke projectleider EIF over de voortgang van het project.

Het concept “**Eindrapportage 4^e deeltraject: migrantengezinnen ondersteunen waarvan de kinderen LVB/GGZ problematiek hebben**” wordt in de eindevaluatie d.d. 9 juli 2015 besproken waarna het document wordt vastgesteld.

In de bijlage zijn de notulen van de evaluaties toegevoegd ter onderbouwing van het evaluerende karakter van het project.

7.3 De onderbouwing van het project

Zoals eerder in de rapportage is terug te lezen is de onderbouwing van het project, naast de verantwoording in de eindrapportage te vinden in de bijlage.

In de bijlage is terug te vinden:

- Per casus:
 1. Ondersteuningsplan
 2. Overzicht contactmomenten
 3. Indien van toepassing Format dienstverlening
- Notulen van evaluaties.

8. Samenvatting van de conclusies en aanbevelingen

Van de geformuleerde resultaten in het projectplan zijn de resultaten één en twee gedeeltelijk en de resultaten drie en vier volledig behaald.

Van de beoogde twintig dienstverleningstrajecten zijn er veertien trajecten van start gegaan waarbij er tien keer een learning on the job traject is gedaan.

Er zijn onvoldoende aanmeldingen conform de (nauw verwante) EIF doelgroep binnen de 3 wijkteams om de doelstelling van twintig dienstverleningstrajecten te behalen.

De EIF-doelgroep is niet in beeld binnen de wijkteams en er wordt nagenoeg geen EIF doelgroep aangemeld binnen de 3 wijkteams in Rotterdam.

Gezien het karakter van de wijkteams wordt de specifieke en smalle doelgroep EIF vooralsnog niet aangemeld binnen het wijkteam.

De wijkteams Rotterdam zijn zo ingericht dat zij met name aan de slag gaan met meervoudige en complexe problematiek.

Aanmeldingen zijn vaak multi problem gezinnen die al sinds langere tijd in beeld zijn bij hulpverlenende instantie. Het wijkteam is geen laagdrempelige voorziening. Burgers kunnen niet rechtstreeks naar het wijkteam.

De doelgroep EIF lijkt waarschijnlijker te vinden te zijn bij CJG en Vraagwijzer, die de toegang zijn tot de wijkteams en een meer preventief en laagdrempelig karakter hebben.

Consulenten van MEE zijn alleen gepositioneerd in de Wijkteams en niet in de Toegang (CJG en Vraagwijzer).

Aanname is dat laagdrempelige organisaties als kerken en vrijwilligersorganisaties de toegang zijn tot deze doelgroep en het wijkteam als gemeentelijk orgaan waar een verwijzing van een andere instantie nodig is te hoogdrempelig is gebleken.

Opgemerkt wordt dat het wijkteam ook hoogdrempelig is omdat er sprake is van registratie van contacten en er naar een BSN nummer wordt gevraagd. Contact met het wijkteam is niet informeel en “doe je niet zo maar”.

Om learning on the job vorm te kunnen geven is het van belang draagkracht te creëren bij consulenten en draagvlak te creëren in het wijkteam. De looptijd januari tot en met juni is te kort gebleken om de doelstelling binnen de dynamiek van de gekozen setting (de wijkteams) te bereiken.

In alle learning on the job-trajecten werd een toename van deskundigheid ervaren door de deelnemers. De werkzame elementen zijn middels de learning on the job trajecten overgedragen aan collega's in het wijkteam. Hoewel het om een beperkt aantal trajecten gaat, zijn de ervaringen van zowel de MEE consulenten als wel de wijkteamcoördinatoren en de collega's van het wijkteam positief. Het is een manier van werken die aansluit bij deze tijd. Waarin gestreefd wordt naar generalistisch werken en aan het delen van kennis en ervaring waarde wordt gehecht.

Er heeft kennis overdracht en delen van ervaringen in de wijkteams plaatsgevonden op het gebied van EIF/ LVB doelgroep. Er zijn een drietal EIF/ LVB trainingen gegeven en er is voorlichting gegeven op het gebied van vroegsignalering middels de methodiek Vroeghulp, gekoppeld aan de EIF doelgroep.

Het kenmerkende karakter van de werkwijze van de MEE consulent sluit goed aan bij de (nauw verwante) EIF doelgroep. Naast dat de MEE consulent cultuur sensitief is en beschikt over kennis van de LVB doelgroep, is de MEE consulent bovenal mens-sensitief. En weet hierdoor op passende manier in houding en handelen aan te sluiten bij en verbinding te maken met de gezinnen binnen het project.

De systemen van de gemeente blijken niet in staat de benodigde rapportage/ informatie voor EIF aan te leveren. Hierdoor is er veel inspanning verricht door consulenten en projectleider om aan de verwachtingen/ eisen van het fonds te voldoen. Daarbij kwam dat de verwachtingen/ eisen binnen de projectgroep onvoldoende helder waren, waardoor er op het laatst nog behoorlijk wat ruis ontstond.

Aanbevelingen

- De EIF/ LVB training aanbieden aan alle wijkteams, de EIF/ LVB training sluit goed aan bij de leerbehoefte in de wijkteams.
- Learning on the job is een werkzaam principe welke als werkvorm in wijkteams goed toegepast kan worden.
- Borging van de training en het principe van learning on the job kan alleen op gemeentelijk niveau plaats te vinden.
- Binnen het project is gekozen voor een traditionele manier van het bereiken van de doelgroep: Middels bestaande structuren. We vragen ons af of er voor het bereiken van de doelgroep, gezien de ervaringen met deze manier, niet meer gezocht moet worden naar onconventionele manieren (out of the box).